

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 20. februara 2024. godine
Br. Ref.: RK 2346/24

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI141/22

Podnosilac

Salih Pllana

Ocena ustavnosti

Rešenja Vrhovnog suda Rev. br/156/2022 od 5. maja 2022. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radimir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija i
Enver Peci, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Salih Pllana, sa mestom stanovanja u selu me Štitarica, opština Vučitrn (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), kojeg zastupa Jeton Osmani, advokat u Prištini.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava Rešenje Vrhovnog suda Kosova [Rev. br. 156/2022] od 5. maja 2022. godine, u vezi sa presudom Apelacionog suda Kosova [Ac. br. 5479/21] od 25. januara 2022. godine (u daljem tekstu: Apelacioni sud) i presudom Osnovnog suda u Prištini [C. br.73/20] od 18. juna 2021. godine (u daljem tekstu: Osnovni sud).
3. Podnosilac zahteva je osporenu odluku primio dana 13. maja 2022. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke, putem koje je, po navodima podnosioca zahteva, došlo do povrede njegovih prava i osnovnih sloboda koje su zagarantovane članom 24 [Jednakost pred zakonom], članom 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] članom 54 [Sudska zaštita prava] i članom 102 [Opšta načela sudskog sistema] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6 (Pravo na pravično suđenje) i članom 13 (Pravo na delotvoran pravni lek) Evropske Konvencije o Ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava Republike Kosovo, na članu 22. (Procesuiranje podnesaka) i članu 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o Radu).
6. Dana 7. jula 2023. godine, Poslovnik o radu Ustavnog suda Republike Kosovo br. 01/2023, objavljen je u Službenom listu Republike Kosovo i stupio je na snagu petnaest (15) dana od dana objavljivanja. Shodno tome, prilikom razmatranja zahteva, Ustavni sud se poziva na odredbe navedene Uredbe, kojom je ukinut Pravilnik o radu Ustavnog suda br. 01/2018. S tim u vezi, u skladu sa pravilom 78 (Prelazne odredbe) Pravilnika o radu br. 01/2023, izuzetno će se i dalje primenjivati pojedine odredbe Pravilnika o radu br. 01/2018 u slučajevima registrovanim u Sudu pred ukidanje, samo ako i u meri u kojoj su povoljniji za stranke.

Postupak pred Ustavnim Sudom

7. Dana 13. septembra 2022. godine, podnosilac zahteva je preko pošte podneo zahtev pred Ustavnim Sudom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
8. Dana 22. septembra 2022. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva, i zatražio je od njega da podnese ovlašćenje o zastupanju pred Sudom.
9. Dana 22. septembra 2022. godine, Sud je obavestio Vrhovni sud o registraciji zahteva i prosledio je istom i jednu kopiju zahteva.
10. Dana 22. septembra 2022. godine, Sud je obavestio Osnovni sud o registraciji zahteva i zatražio je od istog da obavesti Sud u vezi sa datumom kada je podnosilac zahteva primio osporenu presudu Vrhovnog suda.
11. Dana 26. septembra 2022. godine, Predsednica Suda je odlukom [Br. GJR.KI141/22] imenovala sudiju Selvete Gërzhaliu-Krasniqi za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje,

u sastavu sudija: 1. Gresa Caka-Nimani (predsedavajuća), 2. Bajram Ljatifi i 3. Remzije Istrefi-Peci (članovi).

12. Dana 4. oktobra 2022. godine, Osnovni sud je podneo pred Sudom zatraženu povratnicu koja je potvrdila da je podnosilac zahteva primio osporenu odluku dana 13. maja 2022. godine.
13. Dana 12. oktobra 2022. godine, podnosilac zahteva je podneo pred Sudom ovlašćenje za zastupanje pred Sudom, naglašavajući da: *“Stoga, i u smislu člana 21 Zakona o Ustavnom Sudu i člana 32 tačka C Poslovnika o Radu Ustavnog Suda, ista me je ovlastila da budem njen zastupnik i sa istim ovlašćenjem sam zastupao tokom čitavog sudskog postupka.”*
14. Dana 16. decembra 2022. godine, sudija Enver Peci je položio zakletvu pred Predsednicom Republike Kosova, kojom prilikom je počeo njegov mandat na Sudu.
15. Dana 24. januara 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno/većinom glasova je preporučilo sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

16. Podnosilac zahteva je bio u radnom odnosu sa KEK A.D. već 30 godina bez prekida, i to počev od 1981. godine. Iz spisa predmeta proizilazi da je podnosilac zahteva bio u radnom odnosu kod tuženog na radnim poslovima „Vođa tima za podmazivanje mlinova, dok je bruto osnovica zarade ostvarena u iznosu od 678,00 € mesečno.
17. Dana 10. aprila 2019. godine, tužena KEK A.D. je kroz Odluku [br. 2244] kao i rešenje o dopuni rešenja [br. 2244], izdato od strane KEK A.D., priznala je svojim radnicima pravo na naknadu jubilarnih zarada za period 2015-2019..
18. Dana 5. decembra 2019. godine, tužena strana KEK A.D. je u odluci [11233] odbila zahtev podnosioca zahteva za 3 jubilarne plate za period 2015-2019.
19. Dana 6. januara 2020. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbu Osnovnom sudu u Prištini, kojom je tražio da mu se KEK obaveže da mu isplati iznos od 2.625,66 evra, sa zakonskom kamatom od 8%, na ime naknade tri plate a na ime jubilarne nagrade. Takođe, tražio je i troškove postupka u iznosu od 259 evra.
20. Dana 18. septembra 2021. godine, Osnovni sud je presudom [C. br.73/20]: (I) usvojio tužbeni zahtev podnosioca zahteva; (II) obavezao je tuženog KEK A.D. da podnosiocu zahteva na ime tri jubilarne zarade nadoknadi ukupan iznos od 2.625,66 €, zajedno sa kamatom od 8%, koja se obračunava od dana prijema zahteva (06. januara 2020. godine), pa sve do konačnoj isplati, i sve zajedno u roku od sedam (7) dana od prijema ove presude pod pretnjom zakonskog izvršenja; (III) obavezao je KEK A.D. da podnosiocu zahteva naknadi troškove parničnog postupka u ukupnom iznosu od 259,00€, u roku od sedam (7) dana od prijema ove presude, pod pretnjom zakonskog izvršenja.
21. Dana 5. jula 2021. godine, KEK A.D. je uložio žalbu protiv gorenavedene presude, (i) zbog bitnih povreda odredbi parničnog postupka; (ii) pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja kao i pogrešne primene materijalnog prava, u kojoj je tražio da se ožalbena presuda izmeni i da se tužbeni zahtev odbije u potpunosti kao neosnovana. Sa druge strane, podnosilac zahteva nije podneo odgovor na žalbu.

22. Dana 25. januara 2022. godine, Apelacioni sud je presudom [C. br.5479/21] usvojio žalbu KEK-a kao osnovanu i preinačio presudu [C. br.73/20] i ocenio: odbija se tužbeni zahtev podnosioca zahteva, u kojem je tražio: „Obavezuje se tužena KEK A.D, da podnosiocu zahteva na ime tri plate za jubilarnu naknadu isplati ukupan iznos od 2.625,66 evra, sa zakonskom kamatom od 8%, koja će se obračunavati od dana prijema presude do konačne isplate, kao i zahtev za naplatu troškova postupka u iznosu od 259,00 evra“, kao neosnovan. U obrazloženju presude Apelacioni sud je istakao sledeće:

“ Iz stanja u spisima predmeta proizilazi da je tužilac Salih Pllana bio u neprekidnom radnom odnosu sa tuženim od 10.08.1981. godine, dok je u 2011. godini realizovao radno iskustvo od 30 godina radnog staža, dok je zahtev tuženog podnet 18.11.2019. godine (rešenje tužene br. 11266 od 05.12.2019. godine u spisima predmeta), dok je tužba sudu za ostvarivanje prava na jubilarnu nagradu podneta dana 06.01.2020.

[...]

Stoga veće nalazi da je u konkretnom slučaju počev od 01.01.2015.godine, do 18.11.2019.godine, kada ste podneli zahtev kod tužene, za realizaciju jubilarne nagrade, proteklo više od 3 godine, dok se tužena u odgovoru na tužbu, do okončanja ispitivanja predmeta pred prvostepenim sudom i u postupku po tužbi pozivala na zastarelost tužbenog zahteva, ispostavlja se da su žalbeni navodi tužene u ovom slučaju bile osnovane, dok je tužbeni zahtev tužioca prema tuženom bio neosnovan, jer tužilac nije dokazao da je ostvarivanje svog prava putem sudske zaštite, tražio u roku koji je utvrđen članom 87. Zakona o radu.

23. Protiv presude drugostepenog suda, podnosilac zahteva je podneo reviziju zbog (i) bitnih povreda odredaba Zakona o parničnom postupku; i (ii) pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se revizija odobri i da se ukine presuda drugostepenog suda, da se presuda prvostepenog suda ostavi na snazi tako da se njegov tužbeni zahtev usvoji i da se obaveže tužena da tužiocu na ime naknade tri jubilarne zarade isplati navedeni iznos, kao i troškove postupka, kao u predlogu u reviziji.
24. Dana 5. maja 2022. godine, Vrhovni Sud Kosova je u Rešenju [Rev. br.156/2022] odbacio kao nedozvoljenu reviziju podnosioca zahteva, podnetu protiv Presude Apelacionog suda [Ac. br.5479/21] od 25. januara 2022. godine. Vrhovni sud je na sledeći način obrazložio zašto revizija nije dozvoljena:

“Odredbama člana 211.2 Zakona o Parničnom postupku propisuje se da " Revizija se ne dozvoljava u imovinsko pravnim sporovima u kojima se tužbeni zahtev odnosi na novčane zahteve , predaju stvari, ili ispunjavanjem neke druga polaganja, ukoliko vrednost predmeta spora u delu pobijenom presudom ne prelazi sumu od 3,000 €". Na osnovu ove zakonske odredbe, proizilazi da , u ovom konkretnom slučaju, imajući u obzir da je vrednost predmeta spora u osporenom delu presude 2,625.66-euro, odnosno ne prelazi iznad 3.000-euro, revizija nije dozvoljena.

Navodi podnosioca zahteva

25. Podnosilac zahteva tvrdi da su mu osporenom odlukom povređena njegova prava i osnovne slobode koje su zagarantovane članom 24 [Jednakost pred zakonom], članom 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] članom 54 [Sudska zaštita prava] i članom 102 [Opšta načela sudskog sistema] Ustava, u vezi sa članom 6 (Pravo na pravično suđenje) i članom 13 (Pravo na delotvoran pravni lek) EKLJP-a.

26. Osovina tužbenih zahteva podnosioca zahteva se odnosi na „pristup sudu“, jer mu je uskraćena sudska zaštita njegovih prava, pošto revizija uopšte nije razmatrana i, u ovom slučaju, uskraćen mu je pristup sudu i zato što mu nije razmotren predmet u meritumu, uskraćeno mu je pravo na delotvoran pravni lek i samo pravo na pravično suđenje, koji su zagwarantovani i članovima 31. i 32. Ustava, u vezi sa odgovarajućim članovima 6. i 13. EKLJP-a.
27. Podnosilac zahteva u nastavku navodi da je navedenim radnjama njemu onemogućeno da mu se preispita vanredni pravni lek pred Vrhovnim sudom, a time je onemogućena sudska zaštita prava koja je zagwarantovana članom 54. Ustava. Pored toga, podnosilac zahteva smatra da su redovni sudovi delovali u suprotnosti sa članom 102. Ustava, time što nisu delovali na osnovu važećeg zakona kako se to i nalaže Ustavom.
28. Podnosilac zahteva takođe ističe da mu je takođe povređeno pravo predviđeno članom 13. EKLJP koje garantuje pravo na delotvoran pravni lek kao i pravo na pravično suđenje koje uključuje jednakost oružja. Ovo načelo je izraženo u činjenici da svako ko je stranka u postupku mora imati razumnu mogućnost da iznese svoj slučaj pod uslovima koji ga ne dovode u suštinski nepovoljan položaj u odnosu na protivnika.
29. Dakle, prema podnosiocu zahteva, kada je njegov zahtev za reviziju u osporenoj odluci odbijen, on je bio stavljen u znatno nepovoljniji položaj u odnosu na tuženu stranu. Stoga, podnosilac zahteva takođe podržava ove tvrdnje i na *“Presudu Ustavnog suda broj KI143/21 sa podnosiocem zahteva Avdil Bajgora, u kom slučaju je odlučeno za skoro sličnu situaciju, gde se ovom presudom odluka oglašava nevažećim Rešenje Vrhovnog suda [Rev. br. 558/2020], od 22. februara 2020. godine i ista se vraća na ponovno odlučivanje. Ustavni sud u ovoj presudi u članovima 70.71, 72, 73, 74, 75, 76. i 77. pojašnjava da se, pozivajući se na reviziju, da iz norme člana 211. stav 2. ZPP-a proizilazi da se vrednost predmeta spora, u osporenom delu presude Apelacionog suda, precizira od strane oštećenog, putem podnošenja revizije.”*
30. Podnosilac zahteva naglašava da je on revizijom u Vrhovnom sudu napao presudu Apelacionog suda u celini. Stoga, prema podnosiocu zahteva: „u pogledu procene vrednosti predmeta spora, nigde se ne pominje cifra koju je podnosilac zahteva tražio u Apelacionom sudu ili preko Revizije, na ime troškova postupka, te da to u konkretnom slučaju takođe čini i vrednost predmeta spora koji je osporen u reviziji.”
31. Podnosilac zahteva navodi da *“ stvarna vrednost predmeta spora (pretrpljena šteta) koji je revizijom osporen, protiv presude Apelacionog suda, u smislu člana 211.2 ZPP-a, je vrednost predmeta spora koja mora uzeti u obzir nanošenje ukupne štete koja se podnosiocu zahteva može učiniti u sudskom procesu, a ne samo vrednost koju je sud odobrio u njegovu korist.”*
32. Podnosilac zahteva takođe navodi tvrdnje u vezi sa nedoslednošću u sudskoj praksi, u kom slučaju su iste stvorile pravnu nesigurnost i shodno tome, prema mišljenju podnosioca zahteva, dovele ga u neravnopravan položaj pred zakonom u smislu člana 24. Ustava.
33. Kao podršku ovoj tvrdnji, podnosilac zahteva je naglasio da: *“ I Vrhovni i Apelacioni sud su više puta odlučivali za slične predmete kao što je tužiočev, u potpunosti usvajajući tužbe tužilaca podnete upravo protiv tužene KEK A.D, kao u predmetu broj CML. br.7/2020 od 215.04.2021. godine, Rev. br.9012020 od 04.05.2020. godine, Ac br.4367/19 od 17.07.2020. godine, Ac br.2016/2020 od 24.06.2020. godine, ali takođe i u stotinu sličnih presuda gde je Apelacioni sud priznavao ova prava pod istim uslovima kao što je slučaj tužioca.”*

34. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da utvrdi da su mu povređena Ustavom zagarantovana ustavna prava i sa pravom očekuje pravnu zaštitu od Ustavnog suda gde će se potvrditi njegov zahteva.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 24 [Jednakost pred Zakonom]

“1. Pred zakonom su svi jednaki. Svako ima pravo na jednaku zakonsku zaštitu, bez diskriminacije.

2. Niko se ne sme diskriminisati na osnovu rase, boje, pola, jezika, veroispovesti, političkog ili nekog drugog uverenja, nacionalnog ili društvenog porekla, veze sa nekom zajednicom, imovine, ekonomskog ili socijalnog stanja, seksualnog opredeljenja, rođenja, ograničene sposobnosti ili nekog drugog ličnog statusa.

3. Načelo jednakosti pred zakonom ne sprečava sprovođenje i usvajanje privremenih mera, neophodnih za zaštitu i napredak prava pojedinaca i grupa koje nisu jednake. Takve mere se mogu sprovesti samo do ostvarenja cilja radi kojeg su uspostavljene.”

Član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje]

“1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.”

Član 32 [Pravo na pravno sredstvo]

“Svako lice ima pravo da koristi pravna sredstva na sudske i administrativne odluke, koje uskraćuju njena/njegova prava ili interese, na zakonom propisan način.”

Član 54 [Sudska zaštita prava]

“Svako ima pravo na sudsku zaštitu u slučaju kršenja ili uskraćivanja nekog prava koje je garantovano ovim Ustavom, kao i pravo na efikasne pravne mere ukoliko se utvrdi da je pravo prekršeno.”

Član 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava]

“Osnovna prava i slobode zagarantovana ovim Ustavom se tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava.”

Evropska Konvencija o Ljudskim pravima

Član 6 (Pravo na pravično suđenje)

“1. Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom. Presuda se izriče javno, ali se novinari i javnost mogu isključiti s čitavog ili jednog dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne sigurnosti u demokratskom društvu, kada to nalažu interesi maloletnika ili zaštite privatnog života strana u sporu, ili kada to sud smatra izričito neophodnim zato što bi u posebnim okolnostima publicitet mogao naneti štetu interesima pravde.”

Član 13 (Pravo na delotvoran pravni lek)

“Svako kome su povređena prava i slobode predviđeni u ovoj Konvenciji ima pravo na delotvoran pravni lek pred nacionalnim vlastima, bez obzira jesu li povredu izvršila lica koja su postupala u službenom svojstvu.”

ZAKON BR. 03/L-006 O PARNIČNOM POSTUPKU

Član 211 [Bez naslova]

“211.1 Protiv presude drugostepenog suda, stranke mogu da podnesu reviziju u roku od trideset (30) dana od dana kada im je uručena presuda.

211.2 Revizija se ne dozvoljava u imovinsko pravnim sporovima u kojima se tužbeni zahtev odnosi na novčane zahteve, predaju stvari, ili ispunjavanjem neke druga polaganja, ukoliko vrednost predmeta spora u delu pobijenom presudom ne prelazi sumu od 3,000 €”

OPŠTI KOLEKTIVNI SPORAZUM KOSOVA

Član 3 [Primena i sveobuhvatnost]

Odredbe OKSK-a se primenjuju na celoj teritoriji Republike Kosova.

Član 52 [Jubilarne nagrade]

“1. Zaposleni ima pravo na jubilarnu nagradu i to za:

1.1. za 10 godina neprekidnog radnog iskustva kod zadnjeg poslodavca, u iznosu od jedne njegove mesečne plate;

1.2. za 20 godina neprekidnog radnog iskustva kod zadnjeg poslodavca, u iznosu od dve njegove mesečne plate;

1.3. za 30 godina neprekidnog radnog iskustva kod zadnjeg poslodavca, u iznosu od tri njegove mesečne plate.

2. Poslednji poslodavac je taj koji plaća jubilarne poklone.

3. Jubilarni poklon se plaća u roku od mesec dana, nakon ispunjivanja uslova iz ovog stava.”

Član 53 **[Nadoknada u slučaju penzionisanja]**

“Zaposleni u trenutku penzionisanja uživa pravo na prateću isplatu u visini od tri (3) mesečnih plata koje je dobio u tri (3) zadnja meseca.”

Ocena prihvatljivosti zahteva

35. Sud prvo razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom o Radu.
36. U tom pravcu, Sud se poziva na stavove 1 i 7 člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

37. U nastavku, Sud takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio kriterijume o prihvatljivosti, kako je to propisano Zakonom. S tim u vezi, Sud se prvenstveno poziva na članove 47 [Individualni zahtevi], 48 [Tačnost podneska] i 49 [Rokovi] Zakona, kao i na 34(1)(c) (Kriterijumi prihvatljivosti) Poslovníka o Radu, koji propisuju:

Član 47 **[Individualni zahtevi]**

“1 Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48 **[Tačnost podneska]**

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49 **[Rokovi]**

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”.

Pravilo 39
(Kriterijumi prihvatljivosti)

“(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

[...]

c) Ako je zahtev podnet u roku od četiri (4) meseca od dana kada je odluka po poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva, i [...].”

38. U oceni ispunjavanja kriterijuma o prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovníkom o Radu, Sud naglašava da prema stavu 1. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, Sud odlučuje samo o slučajevima koje su ovlašćene strane podnele Sudu na zakonit način. Takođe, prema stavu 7. istog člana Ustava, pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova individualna prava i slobode koje im garantuje Ustav prekršena od strane javnih organa, ali tek nakon što su iscrpeli sva pravna sredstva propisana zakonom.
39. Sud se dalje poziva i na uslove prihvatljivosti koji su dodatno precizirani u Zakonu. S tim u vezi, prema stavu 1. člana 47. (Individualni zahtevi), svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagantovana prava i slobode krši neki javni organ. Prema stavu 2. istog člana, osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.
40. Sud primećuje daje u okolnostima konkretnog slučaja, podnosilac zahteva podneo reviziju Vrhovnom sudu protiv presude Apelacionog suda [Ca. br.5479/21] od 25. januara 2021. godine. Vrhovni sud je rešenjem [Rev. br.156/2022] od 5. maja 2022. godine, odbacio, kao nedozvoljenu, reviziju podnosioca zahteva, zbog toga što vrednost predmeta spora nije dostizala iznos od 3.000 (tri hiljade) evra, kako je utvrđeno članom 211.2 ZPP-a.
41. Sud podseća da u slučaju podnosioca zahteva, nakon prijema presude Apelacionog suda [Ca. br.5479/21] od 25. januara 2022. godine, istog ništa nije sprečavalo da se obrati Ustavnom sudu. Međutim, podnosilac zahteva je dana 17. juna 2021. go dine podneo reviziju Vrhovnom sudu, koji je odbacio tu reviziju zbog neispunjenja zakonskog uslova iz člana 211.2 ZPP-a (vidi slučajeve Suda: [KI24/23](#), podnosilac zahteva *Sami Nuredini*, Rešenje o neprihvatljivosti od 22. maja 2023. godine, stav 16; [KI112/19](#) podnosilac zahteva *Ilir Kabashi*, Rešenje o neprihvatljivosti od 7. novembra 2019. godine, stav 42).
42. Sud, takođe, podseća da podnosilac zahteva mora da iscrpi sva pravna sredstva za koja se očekuje da su delotvorna i dovoljna. Samo delotvorna sredstva se mogu uzeti u obzir od strane Suda, pošto podnosilac ne može da produži striktne rokove koji su propisani Zakonom i Poslovníkom o Radu, pokušavajući da koristi pravna sredstva koja nisu dozvoljena ili žaleći se institucijama koje nemaju nadležnost da pruže zaštitu prava zbog kojih se zali podnosilac zahteva (vidi slučajeve Suda: [KI24/23](#), podnosilac zahteva *Sami Nuredini*, citirano iznad, stav 17; [KI112/19](#) podnosilac zahteva *Ilir Kabashi*, citirano iznad, stav 38; [KI120/17](#), podnosilac zahteva *Hafiz Rizahu*, Rešenje o neprihvatljivosti od 7. decembra 2017. godine, stav 31, kao i predmet ESLJP-a, [Ferne protiv Ujedinjenog Kraljevstva](#), br. 14881/04, odluka od 5. januara 2006. godine).
43. Shodno tome, "poslednju odluku", u smislu člana 49. Zakona, predstavlja presuda Apelacionog suda [Ca. br.5479/21] od 25. januara 2022. godine, kojom je usvojena

žalbu tuženog KEK A.D., dok je odbijen zahtev podnosioca zahteva da se obaveže tužena KEK A.D. da mu isplati tri plate na ime jubilarne nagrade, a koja je bila konačna i protiv koje se ne može uložiti žalba bez mogućnosti žalbe. (Vidi slučajeve Suda: [KI24/23](#), podnosilac zahteva *Sami Nuredini*, citirano iznad, stav 18; [KI112/19](#) podnosilac zahteva *Ikir Kabashi*, citirano iznad, stav 43 i tu spomenute reference).

44. Sud podseća da Presuda Apelacionog suda [Ca. br.5479/21] od 25. januara 2022. godine, kao, iako podnosilac zahteva nije naveo datum kada je primio ovu odluku, iz činjenica slučaja, jasno je da je vreme između prijema presude i datuma kada je on podneo svoj zahtev pred Ustavnim Sudom, dana 13. septembra 2022. godine, istekao je vremenski period od 4 (četiri) meseca (vidi slučajeve Suda: [KI24/23](#), podnosilac zahteva *Sami Nuredini*, citirano iznad, stav 19; [KI112/19](#) podnosilac zahteva *Ikir Kabashi*, citirano iznad, stav 44).
45. Shodno tome, Sud zaključuje da je zahtev podnosioca koji se odnosi na presudu Apelacionog suda [Ca. br.5479/21] podnet po isteku zakonskog roka od 4 (četiri) meseca.
46. Sud podseća da je svrha zakonskog roka od 4 (četiri) meseca, u skladu sa članom 49 Zakona i na osnovu pravila 34 (1) (c) Poslovnika o Radu, je da promoviše pravnu sigurnost, obezbeđujući da se slučajevi koji se odnose na ustavna pitanja razmatraju unutar jednog razumnog vremenskog roka i da ranije odluke ne budu konstantno otvorene da bi se osporavale (vidi, između ostalog, slučajeve Suda: [KI24/23](#), podnosilac zahteva *Sami Nuredini*, citirano iznad, stav 21; [KI48/21](#), podnosilac zahteva *Xhavit R. Sadrija*, Rešenje o neprihvatljivosti od 30. juna 2021. godine, stav 44; i [KI45/21](#), podnosilac zahteva *Samedin Bytyqi*, Rešenje o neprihvatljivosti od 20. maja 2021. godine, stav 35; vidi takođe, između ostalog, slučaj ESLJP-a, [Zubac protiv Hrvatske](#), br. 40160/12, Presuda od 5. aprila 2018. godine, stavovi: 124 i 125 [Mocanu i drugi protiv Rumunije](#), br. 10865/09,45886/07 i 32431/08, Presuda od 17. septembra 2014. godine, stav 258).
47. U zaključku, na osnovu razloga koji su navedeni iznad, Sud zaključuje da zahtev nije podnet unutar zakonskog roka koji je propisan članom 49 Zakona i pravilom 34 (1) (c) Poslovnika o Radu i, samim tim, Sud ne može da razmotri meritum slučaja, odnosno, da li je u osporenoj presudi došlo do povrede ustavnih prava podnosioca zahteva.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.1 i 113.7 Ustava, članovima 20 i 49 Zakona i u skladu sa pravilima 34 (1) (c) i 48 (1) (b) Poslovnika o Radu, dana 24. januara 2024. godine, jednoglasno:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo, u skladu sa stavom 5, člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Selvete Gërxhafi Krasniqi

Predsednica Ustavnog suda

Grësa Caka-Nimani

